

Warszawa, 21 września 2015 r

Pan Senator
Kazimierz Kleina
Przewodniczący Senackiej Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych

Szanowny Panie Senatorze,

Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych zwraca się z prośbą o przyjęcie niżej zaproponowanej poprawki do art. 18 ust. 2 projektu ustawy z dnia 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Prace nad tą ustawą przewidziane są na najbliższym posiedzeniu Komisji w środę 23.09.2015 r.

Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych proponuje przyjęcie następującej poprawki do art. 18 ust. 2 ww. projektu ustawy:

„Art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Zakaz otrzymywania wynagrodzenia lub innych korzyści, o którym mowa w ust. 1, obejmuje również osoby działające na rzecz lub w imieniu ubezpieczającego, z wyjątkiem podmiotów wykonujących pośrednictwo ubezpieczeniowe na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym.”

UZASADNIENIE

Przepis art. 18 w powyższym projekcie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej uchwalonym przez Sejm i przekazanym obecnie do Senatu otrzymał następujące brzmienie:

„**Art. 18. 1.** W ubezpieczeniu na cudzy rachunek, w szczególności w ubezpieczeniu grupowym, ubezpieczający nie może otrzymywać wynagrodzenia lub innych korzyści w związku z oferowaniem możliwości skorzystania z ochrony ubezpieczeniowej lub czynnościami związanymi z wykonywaniem umowy ubezpieczenia. Nie wyklucza to możliwości zobowiązania się przez ubezpieczonego wobec ubezpieczającego do finansowania kosztu składki ubezpieczeniowej.

2. Zakaz otrzymywania wynagrodzenia lub innych korzyści, o którym mowa w ust. 1, obejmuje również osoby działające na rzecz lub w imieniu ubezpieczającego.

3. Przepisy ust. 1 zdanie pierwsze oraz ust. 2 nie dotyczą umów ubezpieczenia grupowego, zawartych na rachunek pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych oraz członków ich rodzin, a także umów zawartych na rachunek członków stowarzyszeń, samorządów zawodowych lub związków zawodowych.”

Przepis art. 18 ust. 2 projektu ww. ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej wprowadza zakaz otrzymywania wynagrodzenia lub innych korzyści w ubezpieczeniu na cudzy rachunek przez każdą osobę działającą na rzecz lub w imieniu ubezpieczającego.

Poprzez użycie w ww. art. 18 ust. 2 sformułowania „osobę działającą na rzecz lub w imieniu ubezpieczającego” zakazem otrzymywania wynagrodzenia objęto również brokerów ubezpieczeniowych i podmioty wykonujące pośrednictwo ubezpieczeniowe na podstawie art. 3 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (w tym m. in. biura podróży zawierające ubezpieczenia w czasie podróży na rachunek swoich klientów).

Taki wniosek wynika wprost z wykładni językowej ww. przepisu art. 18 ust. 2.

Zgodnie bowiem z definicją działalności brokerskiej zawartej w art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym broker ubezpieczeniowy wykonuje czynności w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, w tym ubezpieczającego.

Jednakże celem ustawodawcy nie mogło być pozbawienie prawa do wynagrodzenia brokerów ubezpieczeniowych i podmiotów wykonujących pośrednictwo ubezpieczeniowe na podstawie art. 3 ww. ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Działalność brokerska jest bowiem działalnością zarobkową, a brokerowi przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie czynności brokerskich na podstawie art. 2 ust. 1 ww. ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

W związku z powyższym w przypadku uchwalenia w dotychczasowym brzmieniu przepisu art. 18 ust. 2 ww. ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej rozpoczną się spory interpretacyjne pomiędzy brokerami ubezpieczeniowymi oraz ubezpieczycielami, czy brokerowi przysługuje wynagrodzenie w przypadku zawierania lub doprowadzenia do zawarcia w imieniu lub na rzecz ubezpieczającego ubezpieczeń na cudzy rachunek (innych niż wymienione w art. 18 ust. 3).

Nasze dotychczasowe doświadczenie na rynku ubezpieczeniowym pozwala nam sądzić, iż będą się pojawiały stanowiska oparte na wykładni językowej tego przepisu twierdzące, że brokerowi nie przysługuje wynagrodzenie w przypadku wykonywania czynności brokerskich w umowach ubezpieczenia zawieranych na cudzy rachunek.

Tej wykładni językowej brokerzy będą próbować się przeciwstawić stosując wykładnię systemową i celowościową, iż celem ustawodawcy nie było pozbawienia prawa do wynagrodzenia brokerów ubezpieczeniowych, lecz tylko pozbawienie prawa do wynagrodzenia podmiotów, które nie wykonują pośrednictwa ubezpieczeniowego. Jednakże wykładnia funkcjonalna i celowościowa omawianego przepisu może nie zostać zaakceptowana przez rynek ubezpieczeniowy. Zwolennicy wykładni językowej prezentujący pogląd o zakazie pobierania wynagrodzenia przez brokera ubezpieczeniowego mogą bowiem powoływać się na argument, że przepis art. 18 ust. 2 ww. ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej jest przepisem szczególnym w stosunku do przepisów ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, gdyż dotyczy tylko niektórych ubezpieczeń, tzn. ubezpieczeń na cudzy rachunek. Temu argumentowi nie można odmówić racji.

W związku z powyższym dotychczasowe brzmienie przepisu art. 18 ust. 2 projektu ww. ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w naszej ocenie spowoduje poważny spór interpretacyjny pomiędzy ubezpieczycielami i brokerami i ubezpieczeniowymi, który może zagrozić funkcjonowaniu ubezpieczeń na cudzy rachunek. Brokerzy w obawie przed brakiem wynagrodzenia mogą zaprzestać podejmowania się przygotowywania ubezpieczeń na cudzy rachunek. Większość ubezpieczających nie zatrudnia natomiast specjalistów z zakresu ubezpieczeń, a zatem bez pomocy brokera ubezpieczeniowego nie jest w stanie przygotować programu ubezpieczeniowego odpowiedniego dla danego ubezpieczającego, zapewniającego realną ochronę ubezpieczeniową.

Celem uniknięcia powyższego sporu interpretacyjnego, który może zagrozić funkcjonowaniu ubezpieczeń na cudzy rachunek Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych zwraca się z prośbą o przyjęcie na posiedzeniu Komisji zaproponowanej na wstępie poprawki do art. 18 ust. 2 projektu ustawy z dnia 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Jednocześnie nadmieniamy, iż konieczność zmiany powyższego przepisu była zgłaszana już wcześniej przez środowisko brokerów ubezpieczeniowych oraz inne podmioty, a także była podnoszona w prasie ubezpieczeniowej. Jednakże poprawka ta dotychczas nie została uwzględniona.

Przedstawiając powyższe pozostaję z szacunkiem

Prezes Zarządu

Małgorzata Kaniewska